Alfafetoproteiin

Alfafetoproteiin (AFP)

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi automaatliini labor
Telefonid: 617 1027; 617 1661

Üldiseloomustus

Alfafetoproteiin on kartsinofetaalsete antigeenide gruppi kuuluv 7000 D glükoproteiin, mis moodustub loote rebukotis, diferentseerumata maksarakkudes ja loote soolestikus. Struktuurilt on AFP sarnane albumiiniga ja tema funktsioon on sarnaselt albumiiniga rasvhapete, steroidhormoonide, tsingi- ja vaseioonide ning bilirubiini transport.

Näidustused

- Abiuuring hepatotsellulaarse vähi, munasarja ja munandi idurakuliste (v.a. seminoomid) kasvajate ja maovähi diagnoosimisel ja ravi jälgimisel. Minimaalne kordustestimise intervall 3 – 6 kuud.
- Koos hCG uuringuga 2. trimestri skriininguuring 21.kromosoomi trisoomia (Downi sündroom) suhtes

Referentsvahemik

>1 a <5,8 kU/L

6-12 k 2,9-57 kU/L

Kliiniline tõlgendus

AFP seerumkontsentratsiooni suurendavad:

Maliigsed seisundid:

hepatotsellulaarne vähk (seerumkontsentratsioon suureneb 70...95% haigetest)
maksametastaaside esinemine
munandi vähk (v.a seminoom)
munasarja vähk
gastrointestinaalne vähk (15% patsientidest, viitab halvemale prognoosile)

Beniigsed seisundid:

rasedus (seerumkontsentratsioon suureneb 25...30 korda üle referentspiiri)
vastsündinuiga
viirushepatiidid
alkohoolne maksatsirroos
HBsAg kandlus (tagasihoidlik seerumkontsentratsiooni suurenemine)
pärilik türosineemia
ataksia-teleangiektaasia
autoimmuunhaigused

Kasutamise piirangud:

Puudub tõenduspõhine korrelatsioon AFP väärtuse ja tuumori suuruse, kasvukiiruse, staadiumi või pahaloomulisuse astme suhtes.
Erinevad AFP mõõtmismeetodid annavad erinevaid arvulisi väärtusi. Markerit ei saa dünaamiliselt jälgida, kui labor on jälgimisperioodil muutnud oma meetodit või uuringud on tehtud eri laborites erinevate mõõtemeetoditega.

Proovimaterjal	Veeniveri/plasma Veeniveri/seerum
Proovianum	Geeliga LH-katsuti (heleroheline kork) Geeliga CAT katsuti (kollane kork)
Uuringumaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused	Seerum, plasma 20...25oC 5 päeva Seerum, plasma 2...8 oC 14 päeva Seerum, plasma -20 oC 6 kuud
Teostamise sagedus	24 h
Mõõtemeetod	Elektrokemiluminestsents (ECLIA)
HK kood	66707

Kirjandus

1. Molina R, Filella X, Augè JM, Escudero JM. Clinical value of tumor markers. Current status and future prospects III. Roche 2011.

2. Elecsys AFP. 2022-10, V 2.0 English, Roche Diagnostics.

3. Bohn MK, et al. Paediatric reference intervals for 17 Roche cobas 8000 e602 immunoassays in the CALIPER cohort of healthy children and adolescents. Clin Chem Lab Med 2019;57(12):1968-1979.

Koostanud Marge Kütt, laboriarst, laboratooriumi juhataja

Viimati uuendatud 10.11.2024